

କୌଶଳିକ କଳା (ଓଟ ଗ୍ରାମର)

ନବ ଓଡ଼ିଆ ୧୮

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା,
ଲଞ୍ଜୁଳା ଶାଳା.

SNAGOM SGOM

(BR KAWDA)

GVL BARA NW

HOO HZM PPAFER JUMPULZ, ODEXA,
THAKUR MUNDA.

BOARD OF WRITERS

1. Devendra Haiburu
2. Baban Bankira
3. Mukunda Munda
4. Purmi Sing Mundri
5. Mahendra Prasad Balmuchu
6. Maino Purty
7. Sujit kumar Lugun
8. Sadhu charan Khuntia
9. Laduram Bodra
10. Surendra Bankira
11. Kaira Singh Bandia

EDITORIAL BOARD

1. Paliar Paleya
2. Selay Purty
3. Manikram Bandia
4. Konda charan Buliuli

Anarsl - Hoo Hzm Ppaf er Jumpul z,
Odexa, Thakurmunda.

Ma[anarxl - Bf e awai (Bh porob) f /m- 2014

Mrka- Mri opisvt prvs, Yf o\ a.

Jumpul z gare a\w otw- 9437681119 ar 7894334440

Email-ho.council.odisha @gmail.com

Printed at : Marshal Offset Press, Udala, Mayurbhanj.

Mob-9439450010.,

Email- marshaloffset@gmail.com.

Fwga- 30 tka (f owse tka sumw)

PREFACE

It is great pleasure that, Ho Language Education Council, Odisha, Thakurmunda has introduced/published a Ho Language literature text book for Class-X students. Which is prepared by Board of writers and editors in Ho language and warangchity script for the 2nd time, following the NCERT curriculum frame work in the current academic session? Looking forward to the bare necessity of the Ho language studied students, the topics; Ho folk songs, festivals, cultural writings, folk tales, great men's autobiography, poems, some prose's etc are taken in this text book. But it is expected with a sure aspiration that, it must be simple understanding and fascinating gradually by the course of time.

Eventually, the boards of writers and editors have prepared literature (M.I.L) text book by dint to their reckless endeavour and devotion. Still any linguistic and spelling error found in the 2nd experimental edition must be paid and special attention to manifest the noble aspiration behind it and trying our best effort to enrich at a global standard of Ho literature text book for the students in the coming days.

Padma Charan Haiburu
Chairman
Ho Language Educatin Council, Odisha.

HURR

Herl a hbar[f a\ v herl a! Herl a ma[buru hb[ga
buru herl a!! Herl a ga vzw apw ko, herl a ga hga mexe
ko, guru gurma ko ar ptua ko. Ade rseka r` k; ha kna f w
nvn nerppa\ ; n peteka juygu rv f exum rvz` col on
cnare` loo` ; v sgi mexn nw hoo huf a smw rv rokom
rokom hol okoco ko f hra ; na. Nvn xerma ai bara ptua
ko nw peteka, kagol , he; ahasa, g] ed , peteka, snagom
x\ a, ; z[bara nw homozom peteka, ce; eg] ed, kagol ar
be; e bu; urëar y[ku\ u bara nw l nf a bgn vmn pu; e ko r`
aril hoba svka kna. Sof ore kv ; vrsa i f ei l gviinm; um
f o snagom sgom pu; e r` anaril how f w hoba zna.
Noa pu; e hoo hzm ppaf er jumpul z, odexa rvn o; ol lif u\ u
koa` y; esu; e sewge bere nef a bere kurumutu ar sv; om
; l a ml a rv nvn y\ e gu\ e rv f hra zna.

Ptua koa` goroj o\ [nvn pu; e rv f os; ur anrxl
x\ a, poof ar sv] a ho\ koa` jebon jgr vmn phzm arxl
; vz` l vkn cürekgov sgoma kna.

Ptua ar guru gurma ko nw nvna nma pu; e bexz
l vka ; v f hra kn l gvi ; v somjao sopomjao korv hu\ e
hol okoco hoba f i za, mvnf o suaz suaz ; v y\ e o\ [svbv,
suf ar ar sbr hobn gvza.

Nvna pu; e ol ; ol korv rumpul z rvn kmeza koa`
f a\ v f ul ub kurumutu nw al eq ; umn jd koa ar i ker jebon
; v how l eq be; ezm ; l a ko ; na, ar awx ; l eq ce pu; e korv
ol ; ol korv pucu` ; ulue ar gl vi ce lotom kof o potoma
kno` ar huf a sof ore kvbu nvl sare jo[ma.

KAIRA SINGH BANDIA

SECRETARY

HO LANGUAGE EDUCATION COUNCIL ODISHA.

GLW SKM

: ene` awka Cunurë Atl
awka

1.	Mora` boĩsa	6
2.	Asvn	10
3.	Roghuber KondwkvI	13
4.	Kol guru Lko Bof ra.	19
5.	Hvl ; a rvce mĩrv	26
6.	Hga kel e	29
7.	Btezakn huf a	48
8.	Cre' bĩa	55
9.	Jf ur	57
10.	Xeĩna cni` I vnvka	58
11.	Kupĩsur	60
12.	Sv; a	61
13.	Cergl	62
14.	Su; ur	33

MORA~ BOORSA

O; olĭ-Herĭa nrazo] Sunĕ

Chotangupur f exum rv` ; i kvna : bezr
 bersa . Poto bnra, Benĭz m] ake l vkn vsu pur`
 bezar onĭ` bozar ho ko jonom l vna. Vnka l vka gv
 bozar ho mora medoh ti kvna.: ese[nekeq` k; ĭ
 khne bu cergl vza. Kol han rvz` mu; ul tzvĭcov basaz
 ; v sewge hsur s` rv berse[h; u mvn; v mozi hu\ e[
 l vkn h; u ti l vna. Vn h; u rvz` kute mul e buru gutu ko
 ; v bki za kna. Vn h; u rv mora nu; u; vn medoh ho ti
 kvna. Hoo koa` f upub f orom f upub f os; ur o\ [
 gv ; ; a ; v rv` ske l vna. H; u kute mul e buru dwgor ; v
 bki za kn ; v jao xeĭa cĭso f epel w f o h; e ko, mr`
 ko, kul z ko, sukure ko ar rokom cv] vcvporĕko vmn hue
 k; v hobh kn bba ko jom cbaza. Vna mvn; v cĭso
 f epel w se; ezr ko o; v kunde ; ` f aru cv; n rv mca
 ko bi k; v bba ko horoa. Vnka gv meixĕĭa f vxayl eh
 ar pywi hb[ga ken` zwf v ko\ [; v o; v kunde korv
 bbabe; e ko l of ob sef ub ketub ; erub h\ e[br hoba
 l vna. Ho ko y\ u` kvda ce nvn xeĭa kol om bba ; `
 korv f se ce; era ko ni ke pi ke ko horo` cok` saf om
 bl v bnm kvzow kvzow ar vpvhdom ru; u rvzow cvzow
 ; v azub xem ko r` f orw ko rumul rvna za ar dezv
 mnde bu jompura nuypura za. Mvnf o nvn y\ u`
 kumurvgv ; i za na. : orw f upub f exum mrw hb[ga
 ce l ukume v[ga gv kvco\ o l vn, mezĭnef a be; ar rv
 i rlvza arvza

lvka h; e ko mexa ; v ko huju` lvna. Sbv n ho ko
 nvn; a vn; ` mca korv apn apen ko ti kvna. Vna
 mvn; v h; e ko bvta ; orsa vsukvtv` ; vko kkl a kvda.
 Akoa` i zu azum k; v h; u rvn koa kui ; n sbvn ko i zu
 kvda. Akoa` kvza kkl a tvtv[bvtv[o` loo` remel
 ; urub jkv kkl a rv[gh zna. Mvnf o h; e kof o akoa`
 jomjumbui ; vko huju` a` kna. Vna ; v ; orw nvn o; v
 rv nerbol o ko snw zna. Vnka ko mvnza ce h; e ko
 m; a bba vsu ko rawsa ; vza.

Mvnf o kutemulei ; v ho koa` i zu kkl a azum
 kvd ; v h; e ko vn nef a jan m; a bba kko jom f i za
 da. Aw mrxl zna h; e ko gzpw gui pu[; n vn; ` rvz`
 buru gutu pa ko svno` zna. Vn nef a jan m; a bba
 ko kko jom kvna. Vn; v ho ko ylu` ; n ace nvn h; e
 kof o sewge mvnae rvgv abu seman parom pa ; v bu
 hr v\` ; a koa ka rv f o n` z nef a ondo` gvko huju`
 a`. Vnka ko jgr kvñ; v mñe y; u ko jom kvñ; v h; u kute
 rvko hunde junde lvna. Okoz sr a` sr ko sba kda,
 okoz hkv, okoz okoz f o hunurlw ce gurpu] e` ar
 okoz f o rpuite] a ko sbna vnka sbvn koa` ; eh rv
 meziibno meziñ; ezs spab kof o ; i kvn gvza. Sbv n
 koz ; v azr pa rvf o mora ar mora` juve ko ; i kvna. Hoó
 ko gotogoto ; n vn buru gutu jp` rvko svtvr zna.
 Okon ; `a rv h; e ko jaruah kn ti kvna. Buru gutu
 bvta ; orsa okoz f o rpud te] a ko ruixlei
 ; i kvna. Ondo` ; ra f o h; e ko pa ; v hunurlw ; v
 f ere ko ; vr i f ei ; i kvna. Vnka ko mvnvza h; e
 f o te[ruñar hunurlw

x\le f o vsue boro ; vza. Ondo` ; ara f o remel ; urub
 jkv bvtñ l vka ko kkl a x\leza kda. l mezw rvgv h; e koó
 ko som jao zna ce nvn buru gutu rv ondo` f o kbu
 ti na. Vnka ylu` kvdv ; v ; orw vn burugutui ; v ko
 ner ond[zna. Ondo` vt` buru lof om mule ; vko
 sowhrësvno` zna. H; e ko ner; n nvl kvñ; v hoóko
 vsu ko rawsa zna. Ondo` pur` ko i zu kkl a
 kvda. Vnka vnka ; v h; e ko hr hr ; v h; u seman ko hr
 parom v\` a ; uyikoa. Vn h; e ko ; l a rv mezhon h; e`
 ; i kvna. Nvn buru gutui ; v ; vr buru gutu ner ; v hon
 h; e vsu pur` l ga cba zna kav ner f i ; i kvna.
 Mora bvta ; orsa f nd` ; v` ; m ke` za. H; e hon vsu
 kv\`v` ; v` r` kvda. R`a azum ; orsa v[ga h; e mora
 pa ; v` nerhuju` l vda ar xowndo ; v mora kv` sb ke`
 za. Mvnf o mora ka boro kvñ; v vsu pvñ ; v h; e xowdo
 rv sb i\le[zna. H; e koa` pvñ f o muta ce xowdo rv
 gv . Vna mvn; v xowdo sb i\le[ke` rvf o meñ; orsa
 l gvñ h; e xzvñ jkvdv` ; undu ; b zna. Ondo` h; e gur
 ; b` zn`. Mora` l oseb gv ceziti kvna ; orw V h; eza
 kuntu l vkn kta ; v jkv kav pf a to` ke` za. l me; ðf o
 ondo` swge ho ko ner bvta kvda. H; e koóko ner
 parom zna. Mvnf o mora` boro gv mrw berf o hu\le[
 mvijpeñar bvhos zn`. Vnka bvhos k; v gv o\` ; vko
 agu bvta l e` za. O\` pa rv joka ko rvñ rnu ke` ; v
 tei k rua zn`.

Mora` boñsa ; v gv vn xeña vn h; u se; ezr ko
 buge ; v ko cso kvda . Ondo` hoóko rawsa bawsa ; v
 dezw mrde ko jom nuy kvda. Vna mvn; v ko mvnvza ce

smnw rv bvta lvn rv f o gonov jebon pvî kvî ; v
l vl v f or kara.

KONO~ GBLA

1. Nvn kono` ko rvz` hnl ko rah nmvm
 - (l) Mora` h; u nu; um f o okona cw?
 - (g) Mora` apu nu; um f o cvn` ; i kvna?
 - (k) Mora` r` numu okoz rv cw [v ske be\om lvn?
 - (q) Mora` h; u kute f o cele ka ti kvna?
 - (j) H; u hoóko kn` ko sb a; v buru s` ko ; \m l` a
l i pv?
 - (c) Oko lvka ; v mora h; e v[g` f aron ti kvna?
2. (l) Moa ; vkoa` h; e hr oko lvka ; ura hoba
lvna bvza nv bvn?
 - (g) Mora kn` rvz` bvhos lvn` por; a\ lw
pv?
 - (k) H; u hoóko nwnv mora kn` krui d ko`
pokã l` svl vsute k` ben ?
3. L; ar no; or xobof ko bkaw korv ju\e ; a
bvn.
 - (l) Ketub ; erub, h\el br, boro gv mrw ber
f o hu\el, sowhrësvno`, gzw
gui pu[.
4. Nvn man xobof korv g; e mexa ; a pv.
Cel eka- Buru gutu
Vnka gv -Rv[gv` - - , Nvl —, Nef a —, sr
—, dezw —

ASVN

O; ol ĩ Herā Bsumo; e Al da.

Asvn vna ko mv; ` okon pi te rv roah re; a ar suga\o` a` . Asvn mvn lw kn moziāka f nā l nā lvka cerglo` a` . Cez` ce asvn f o br rokom mvn` . (1) Gonov gvrw ce jw; opa rvz` r` a gvrw ar (2) Kje ce ruh a; vna ; v f urw loo` xun i [gul ; na. Ne; w f o onol rvf o abu ce roah mnarw ar ho\mo sug\ rvz` gv i [gul f o. Cvn` ce nvn xerjon ; la ml a celeka hozo ; v vkv\ ao` ; vz` gv jei ĩonō` bvrvl f o ko mv; ` . Vn lvka okon homoh rv sug\le ar pv\`v` bno` a` . Vn homoh rvz` jv; n mi nv gv bno` a` . Onō` jv; n jei gv V`` jei roah re; a kvh ; v ho\mo kv\`v` pv\`v` kav bvnao f i za, i ne f o xerjon ; la ml a rv jv; n mi nv kav nm f \ez` . Onō` V`` he; a be; a-be; a rvl ke; a f aru o\ [bvgr gon [gv ; i na. Vna mv; v mnoa xerjon ; la ml a mmrw nw f w jeh roah mrw ar sug\le pokā goroj mvn` . Re; a ho\ ko she; a o\ [; z [noah gv pjao` ; na ce jv; n mnoa gv nvn xerjon nvn xerjon ; la ywf ub a; v snm ko ginv` moinvh ar jei jor [mu; eikme ko pokā kvh ; v yku; a bī \a korv` mnarw sanw asvn goroj mvn` . Cez` ce a; vn jo [asvn ; v homoh rv koĵa koĵa hozo ar mzowm i ; u [i nu [i ; e [v na . Onō` jeh roah mol [goro^ rv h; w a; w sv; omvna. Onō` jeh roah ar homoh gmpz sene f uahr rv ymāz ; n mozl a (grā) ko yb buta hor

;v bl bl loò olñvnd` na. Nvn asvn how br rokom
 bu reka f`lez` - (1) Kje loo` i [gul v ; vz` ar (2)
 Ruruah` loò i [gul v ; vz`.

Vnka f`o br rokom gv bx gvza. Cez` ce ; ra mra
 f`o kje loo` i [gul v lvka ko asvvnva. Ondo` af w
 f`o ruh loo` i [gul lvka ko asvna. Mvnñ nvn peteka
 juyg rv ruh loo` i [gul asvn gv pur` sug`e f`o .Cvz`
 ce ruruah ; v je roah onñ` homoh rv koja koja rseka
 h`e gumão hewdu[bukl syge bezurv na, af`o homoh
 rv sera sera rawsa ; v mzowm hozoh heje le[gen a.
 Vn lvka ; v mošo homoh rv nmna nma awger yf gñyra
 na onñ` kvlv` pvlv` sjao ; v homoh rjao na, ar
 ruqa kn kta ko lñeza V ; v anñeza na. Vna mvi; v
 nun` f`o snm pla vn ol[ge asvn koko ko\ kutu[
 ; na.

Asvn nvna ko mv;` - i nu[,ozar,f`urw,xuxun vmn`
 ko. Mvnñ hare jor[sehfe nw f`o ho\mo rvz` snm
 koja ko i ; u[; na. Cel ka ce mvi; v nvnvl ; vz` ,lu; ur; v
 azum ; vz` onñ` jeh ; v ylu` heza; e[v ; vz` vmn.

Asvn` lpa cemen mvn` hi no imen gv mvn`. Vna
 mvi; v hi n bvgr lpa ar mi n nw yle ol[asvn f`o
 gorojo` a`. Celeka ce ju`le bvgr vkn bugen` karv
 jerao f`lez`. Yle bvgr a; vn ar asvn rv jan sug`e
 gv bno` a`. Yle ol[asvn f`o goroja.

Herla ne;o` f`o asvn r` svsvn ar mi n buy rum
 kvfa . Vna mvi; v nv; or f`o yle ol[pvlv` jh\ nw
 abun` asvn kobu a; vn o; [jom ma. Munu` f`osur
 ;a\ loo` gv asvn kvn ; v lpa bu dui dumw jom ma.

KONO~ KO

1. Asvn mvn lw kn kn` bu bujao jna li lw pv?
2. Asvn cemen rokoma ark n` kn` ; ura mrxl k` pv?
3. Asvn ; v ho\omo sug\ celeka bi na por; a\ lw pv?
4. Asvn rvz` l pa ar hi n f o f o celek` a ; ul aml a lvka pv?
5. Okon asvn bugena ar cvn` rvz` sof o rv pv?
6. Xobof o ko sojoko k; v p[ka ko pvrv` ; a pv.
 ([) Asvn mvn lvh rv moziakaf na
 _____lvka cerglo` a` .
 (g) Vn lvka okon homoh rv _ ar _ bno` a` ,vn homoh rvz` jv; n mi n gv bno` a` .
 Mnoa xerjon ; l a ml a mmrw nw f w_____ar
 _____pokã goroj mvn` .
 (k) Jeh roah ar homoh _ senef uahr rv ymãz ; n mozl a _buta hor ; v bl bl l oo` ol ñvnd` na.
 (q) Asvn ; v ____cemen mvn` hi n how
 i men gv mvn` .
 (j) Munu'` _____; a\ l oo' gv asvn kvn ; v
 l pa bu dui dumw jom ma.
 4. Nvn mn xobof ko joka bkaw rv g; e mexa ; a pv.
 Senef uahr, dui dumw, yf gñ heza; e[, anieza, hewdu[bukl .

ROGHU BER KONDWKVL

O; ol Ì- Herl a Po f Ìcoro] Hi buru.

Msm; 1832 jp` nvph rv i me; w` mozurthoqj
 f exum (Nui la f o mozurthoqj ypi) rvz` bmvh hte
 (Bmon gate hon ypi) rv broo f urua j; e rvn sorf ar
 keq; i kvna. Rzro pur goh\o rv Norvvnvno Mohapio
 ar tvntopose goh\o rvf o Mf ob Fas; ekeq ti
 kvna. Nvn tvntopose sorf ar` vk; ezare rv; i
 kvna – boson h; u (nui la f o bosopur) rv mund` ti
 kvna ruga kowdwkvl. Mndo Sorf ar; zom f o hoo
 huf a rvn bezar ko mvnv rvf o rugu kondwkvl gv
 smnw rv` nvi mo` ; na.

I me; w f o af ebse hoo, snla munda vmn
 kof o f eku ko jare l; ar rvbu; i kvna. Nvn f uruah
 (gondo) ko vsu posola rvko; vga; opa cba l viba.
 Vnka ce medo baro ko nm kvv bu rvma mende mvrom ko
 lvka ko b[gabu; i kvna. Mexa jpei jif a rvn medo
 bu\ a ho ko b[ga ke` l gvii; v hoo ko vsu jor ko kurkur
 jna ce jif a pei\ jp` jp` sbvn h; u korv roguber
 ; ekeq` ko\ rv f unub ko bi k; v f uruah ko hr v\`
 karv gov cba ko; vz` jgr gota lvna. Kurkur jn rvzo
 gv husezar psezar f o kgv ko bgv lvda.
 Booqjo(mozurthoqj) raja kusura bua mvv y\` k; v
 azr; v gv zwf v anase ar vna hobor k; v kme pokiz
 l gvii ri je mu; ul brepf a ko svn lvna. Cvn` ce
 mozurthoqj he; a hasa o\; v pqiz rvf o, mozurthoqj
 f o azr f o

f uruah kogv ; i mhiikvna. Pur` ko v\lvgr cbazn ; v
 cnb raja kjanao ko kko vmi e ; v blako f exum ({ go
 ce amia nui la f o korso^ ko mvnv ; na) pz ; v f uruah
 hr a ; om lgviporjako lvka ; v hoo ko` agu lviiko ; i
 kvna. Jmf a, Boson, Mnber ar Boh\of` (bhiif a)
 munda ko pur` gota ar kvtv` ko ti kvna. Nvko gv raja
 ; ` f o ko svnl vna mvē v he ; ahsa ske mvn`. Nvkoa`
 kje azum k ; v raja mvnkva ce " Q how nvn f uruah
 kof o vsuq kusura ko ; na". Raja pqāo kko vmi
 ti kvna yl ta raja hr v\` k ; v f uruah ko rajan ; vz`
 ko buf ei ti kvna. Furuah ko buru hb[ga ko vnka ko
 sb lviiko ti kvna ce raja bmongate pa ; v svn gv k`
 f i ; n ; i kvna. Raja` rvpv\` susu[garērv h ; e
 saf om ko bwgerepu` se buru suba ko bvta zn rvgv
 ko boro bvtv[k ; v ko rua ti kvna. Vna mvē v hoo kogv
 hr f i za koa mvē v raja f o kav sare lvn ; i kvna.
 Nvn kje ko azum kviv hoo ko jotao potao k ; v raja
 f uar rvko kje kvda " abvn zwf v bzvīmexa vma l vbn
 nvn f uruah ko hr gosv` hvsv ame[rv[gh koa l v".
 Vza mr vnrvf oq zwf vza pvza mvnīq be\ao no`
 pvza f i za cepv bno ? : ese[f o ; i kvno` pv
 gpa sv ; ` rv be\ao hoba na, vnī pv svno` a` ,
 mvē v raja kjezikoa. Bsa zna ko gpa ; vr sv ; ` raja
 ; ` ko svno` zna. Raja azr kvīkoa pukure ; ` ; v.
 Raja pukure pa ; v cundul k ; v yf ubīkoa` " hrv`
 nvl vpv pukure ; la rv nvl o` ; n kf al f aru juf e
 mexa m` ; vpv oī f iz` vn rvf oq sarezo` a` ce
 f uruah kopv hr f i za koa. Nvn kje azum k ; v boson
 h ; u Rugu

Kondwkv l mvn kvd` "raja go^lkv Q m` odvza". Raja ;`z ; v ; ori i f e k ; v ozr ozr ; v` svno` zn` Rugu ar bvta k ; v mexa m` ; vgv t[kvn ; v` bde` rvnh kvd`. Raja ar nvl ; n hoo ko robo robo ; n ; ey ko ; pe[kvda. Rugu raja ;` svtvr rua lvn ; orsa raja rugu` ; e`e ruku ruku ; v kvda ; umn mv rugu ; umn mv. M ju`ur nvn f uruah kom hrgov f i za koa ju. Kf al f aru l oo` ; vgv vnbe ; ar rv ; i kvn sbo`o M m` oñ f i za da. Ju`ur gv bezar ho`o ; nm. : ese[v ; vl w spa^lkeza ar f uruah ko hrner l gv^lvsu l l e spab koq vma mvza.

Svn lvn ko raja vsu buge jomnuy ko` vmi^lkoa. Skeq mv^e v ske bvta ; v rugu` bvta ke` za ar ; ese[v ; v Roghuber mv^e vm ymex`eo` ; na ar pur` no` l l e rv[gh l vsvr pere` ; ori , dp^lane ar bun^lku ko vmrv` vmi^lkoa. Apan` ce ; era ko ; v bwgerepuse burusuba jo[v i dv ; uy^lkoa. Burusuba rv cemezw ho`o ko rkb koko boro kvda ar cemezw hga ko h ; ui ; v ho ko kvza ko svno` zna. Kvza agu k ; v swge ho` kol o` rkb k ; v spab ko h ; u ; v ko bvta kvda. Bmonhate rv mvn` hga ko l oo` ko f unub kvda. Jgr gota kvda ceko nvn f uruah ko ceme ; w okon muse[bu hbo`o ar ; \ar koa? Ondo gv f el ebr l vna ce af or poni w hvro` porob muse[l eta swgar ber ; v ber^lil vn l vka gv, vn muse od[rvf o bu je ; ekro` gvza. Tei ke ko jom nuy ; n muse[bu ; \ar koa. Sef a f o kol f os ; ur porob vt` korv zo mna ; e[; i kvna. Af or poni hvro` porob svtvr jna, c`r - c`rv` gma ; da, xe^lma rv ruruah l vka remel g`a gu`u ; na. Brse[l vka azr ; v Çsul gma ar jrge

jpuñ; v pei kunde g\la f`a bhna kna. Vna ko boroa
 ; v ce f oza kundm k; v snm hoo ko boson h; u rvko
 jaru jumur jna. Rugu Kondwkv\` asvn/zwf v o\[\
 gv ma[; vf o rzro\bur go\lo ph ; vko mowhda lvna.
 H; u kute jumh korv ko yku lvna. Nvl cergl lgvimedo
 ho sv[gv\ ase lvka ko kul l e` ; i kvna. Nvl kviko`
 jomnuy ; na ko. Vn xeña hvro` ar goma porob mexa
 ; v to` lvna. Goma porob muse[medo kol hon nvl
 ke` rvgv ko b[gi ; vz` ko y\u` ; b kvda ar l iko; v ko
 vmjr ; bei ; na. Mv; i ; na ko f ub mv ! f ub mv!! Fub
 bi za ké v jom lvm.

Vn ho mvn kvda Bnogn svn svn ; vq jomvza
 vnka kje kje ; v` ruah jna. Hor bor ; n jom nuy bgv
 k; v kko pja v; o zna. Vn ho hga ko ; ` svtvr ; orsa
 sbvn jke` kjezi koa. Azum kvirvgv guf uguf u ; n
 rvpv\` xuxu[garëko lvka ho ko ol\zna. H; u pa
 ; vko nerbol o i f ei zna smnw f a rom ; n f uruah
 koko` m` mvna ko m` kviko k f al f aru lvka. Ka gov
 tei keza kn ko f o bñ g\la rvko hurl a c\u kviko. Ner
 parom zn kogv f u` zna karv sbvn ko gov cba kv
 koa. Vn cnb ko mul e lvna tvnto puse pa ; v, Vn
 rvzo goma porob rvz` jom nuy gv ko ti kvna. Vnka
 gv ner bol o ; orsa m` a mvna ko m` kviko. Hotokr gv
 susu[garëko nvl k; v medo kui ; ne` bbi robe mondoko
 ; ` rv` bvta zn ; v ; orov kecel vsvi kvda. Snm
 tvntopose go\lo ko^se kvsvizna. Medo jakv f uruah
 ko kko lvm lvna. Hoo hga ko buf e ko adv zna.
 Boson h; urvn medo f v^ sojoko rv` ti kvna, vn
 xuxu[garëko ; l a rv

V moe or k; v ; eh` ; pe[; da ka atkar hozo horlose
 svtvr zna ar snm ; orov ko^se ko otw v\` cba zna.
 Sbv n ho\o ko nvl m jna. Ondo` gv m`a mvna ko m`
 kvika f uruah ko. Ner j n kogv f u` y zna karv sbvn
 ko gov kvika. Ka gov tei k l vn kof o bina kn knu
 gla rv ko hurl a v\` l vika. Furuah koa` mzowm ; v
 knu gla ar` rv[gh zna. Vn muse[; `z ; v f uruah ko
 knu gla rvz` f`a kko nunua. Bmon gate gotamul e
 f uruah ko ner cba zna. Nvn kobor nm kv ; orsa
 raja h ; e cv ; n ; v` huju` l vna. Ondo` bwgerepuse
 burusuba rv h ; e azr l vka kav boro bvtv[zna.
 Boson h ; u rv` svtvr jna rugu loo` keq jgr jna.
 Snm hoo ko` tnzvikvika. H ; u munda ko sorf ar
 ske` clikoa. Cnb sorf ar ke e korv ko cena zna.
 Vn muse[v ; v rugu f o bmonhate rvn bezr mvn ; v ko
 hul eza kvda.

Vsuf en hoba jna raja h ; e cv ; n ; v` honor
 ; n f epel w lyjoa h ; u kute rv xxn f ere or agu ; n
 ho\o ko` svn bvta kvika. Fere vsu rvnh mrw ; i
 kvna. Raja kule kvika okoz` f ere ; na? Ho\ ko
 kje kvda nvna f o Rugu sorf ar` ; na. Raja jokov
 gh\ e` hpa no` ; b zn` ar mvnkvd` bmon hate rvn
 i men mrw bezr` f ere boson h ; u rvpv rekz rvf o
 okoz nvl vza?

Vna bof ol nvn hora kute rvgv pv bgv ; a
 rvf o huju` svno` f exum rvn ho koko nvl v za ar
 Rugu Kondw kvl ko y\ u` bvtai gvza. Raja` nvkn kje
 azum k ; v f ere or ; n ko vn xxn f ere f o ko bgvza
 ; uyda. : ese[vn f ere f o rzroipur - bf \a so\opo

kute rv lyjo\la h; u rv Rugu Kondwkv\` vn f ere g\le
 cv; a nw ; vgv nvl o` a`. Vra ko f ere cv; n rv bbako
 ; se ; na. Me knce bba mexa; v ; seo` i men mrw f ere
 ; na. Sare ; v Roghuber Kondwkv\ l vkn bezr ondo`
 muluku jkv rv kko nmo` a` vna ; v ; ese[aken abu
 ; l arv bwken rvzo gv sbvn f en l gviaken` pni te
 f exum ho\ ko` mri\ ari\ a ko gvza.

KONO~ KO

1. Rugu Kondwkv\ f o okoz ; n` ? ar okon rene` ?
2. Roghuber` ax\la rv bmonhate rv okoz koa
 jnare ti kvna?
3. Kol - f uruah l\i / ; pa\r cvn` rvz` ; orw
 hoba l vna l i bvn?
4. Cui l a ar okon muse[; pa\r hoba l vna?
5. Hoo ko l\i l gvi f v[ga okoz vmikoa?
6. Cvn` rvz` ; pa\r rv ; orov ko^se f ra l vna
 ar okon hb[ga vnka l vda?
7. Roghuber` ma[f ere xxn okon h; u rv mvn` ?
8. Okon g\la rvz` f`a f uruah ko kko nunua ar
 cvn` rvz` ?
9. Rugu cel eka; v Roghuberv hoba zna bvza nv
 bvn?
10. Booqjo raja` xuxu[garè h; e sf om ko okon buru
 joka gvko juhu` ; i kvna ar cekao` ; i kvna ko?
11. Abu hoo ko cvn` rvz` ar cel ek; v ; orw nvn
 mozurthoqj ; v bu huju` l vna mrxl v pv?
12. Mozurthoqj raja okoz l oo` ar cvn` ken spa\ke
 l vn ti kvna jgrv pv?

<<<<<<

KOL GURU LKO BOFRA

Herl a Kzra Se[Bnëza

Ceme; w : rv karv huf a nb ar he] e nol i ar
 l b` l ubu` ko pohl hoba na, xerjon nvn re; a ce :
 karv huf a rv f orom f os; ur ar re; a ar sare f osur
 ko berëruaz nw hbar[f a\ v y\ e o\ [rokom ruy p ; v`
 reka k; v re; a xerjon ar f orom hor ar ho\ ko kv`
 f u` ar ; umn nw om[f om[ar l n f ub yw f ub ko vtv`
 tvr tor karv hozo horlose l oo` burk` s` z ; v f hr`
 a` .

Y\ e gu\ e yl w sul w l vna xerjon` soqjoko rv
 hoo huf a kv gezu` i zu` nol i pl i ; v ab topvza kn
 ar a i so i ; n ce; e be; e ar re; a ar sare soz; a f up i b
 f osur kv oahr nm yrz l gv i m sm; 1919 i n e awai muse[
 jarkaw i , se[bui yp i p s vza h; u Lvbvza ar Jno kui
 ; ekeq` ; l a koz[rv medo koa honv` jonm l vna. Vnka
 ; v ; orw ; l anef a gu\ e 11 l peñ 57 jpeñi me; w hoto`
 rv b i ge; el ; v poç a k; v kol guru Lko Bo i ra ; ekeq
 jonom l vna. Abu` pndi ; e koa` he i m l vka ; v f o
 vna f o vsu ka buge vrv ; na honw? Kjei za ko vnkn
 ho kof o ondo` muse[bzar ; vko ; ol gov psv gov
 na. Vna ko azum k; v Lvbvza ar Jnokui kul geza
 keq vsu ken y\ u` l vna. Vna ; v rokom juge mune ar
 f v ^ , gune ko ; ` svn k; v keq bowga ra i ce l vda.
 Muse[f en` kje Lko homoh pa rv mvnie f epel w
 Lvbvza bu\ a V sum i bv\ a rv sezu` ; n f epel w
 medo babaje

hujũ` k; v Lvbvza kv` ; eh nvl k; v mv; i ; na "apv
oah` rv medo vsu mrw hoo` anapvl hobn ; na, huf a
lgvĩ . Nvn jgr cnb babaje V` hora; e` a na,
Lvbvza vsu` ylu` zna, vna kje ylu` rvgv ti zna.

Vnka gv hramrw i dv zn` pšvza h; u rv, puruqa
mowdo rv p\ao ken vtv` lva. Muse[f en` kje 7
bara rv ken p\ao ; n f epelw akoa` hewf e hzm
guru honko (ptua ko) medo medo ; v ; e[gu i re k; v
hewf e snagom rv ol a kn` p\ao i re ko ti kvna.
Ol a kna "okon huf a rvz` onol ce ce; e bno` a, vn
huf a f o jei da kn rv sn; v govza kn barabare za
ce f ere[bno` cdl om bno` bndeza h\ a (k\ a) ce
po\om kube be; ar cef u bara bareza". Sbv n ptua
ko ; e[gu k; v ko p\ao kvda mvn Lko vna nvl kvĩrvgv
rebe rebe ; n mvĩf` gv joroa kav p\ao kvna. Vna
nvl ; v ylu` bvta kvd` abu huf a kje ce; e bno` ; v
nvka bu gezu i zu` cba kna. Vn muse[gv V ylu`
gota kvda gezu` i zu` i ; v huf a ce j; eq f u`
zamn; v. Sbv n ime; a vna rvz` nnm hza bza rv
gvkeq ; i zna Lko. Muse[f o bf m akare[; n medo
l baf e hujũ` l vna. Sbv n ; ra mra f o bf m ko kere[
kvda, Lkoo gv` kere[kvda. Kere[kvĩkgojo rv cvn`
ko ol a kna kav p\ao f i za da Lko. Azub pw kumu; v`
nm kvda km p\ao f i ; na pei kute bi f aru ; ` bvt n
mvq p\aoa mvza amsumĩgv. Vn kje l vka ; v vn muse[
mowdo kz` zna vn bi f aru ; ` svno` zna. Medo
babaje` nm ke` za babaje kje kvda Lko nvna ce; e
gvm nm

; na vna f o Q ; ` rv za. Jao gv huju` mvq v; oa
mvza. Jao gv` svna mowdo ; v` svn ; na mvn; v vn
babaje ; ` rv p\aoa. Muse[f o guru apu; v ; ` ; v
kje` kul kvda hujuc` mvn; v. Apu; v sare ; v` nvlei
; na ce hon f o bwgae za. Lko kul e rvf o svn ; nqv
mvnvza. Muse[f o ko pqja ke` za vn ; la hora pa
rvf o` ado` a` f vrw.

Puruqa cnb ckh gämr hi sül rv` p\ao zna.
Vn rv p\ao ; n f epelw f o vsu kv\`v rumo` ; i
kvna. Muse[nef a f o hb[ga vna medo huju` nm
ke` ; eh` a; wae za vnrv` f v` i re ke` ; v okon pa
i f eke` za gpa; vr sv; ` huju` yra lvna mvn; v V`
ju`le ko kjei za. P\ao ko vsu b] eza` v; oz ; v p\ahat
raja kuawr se[` hon; v vra vsu` suku ; ei za. Ru; uy
i men buge` or[af hn ; v raja ko oah` pa ko kvza
bi ; i kvna. Raja o\` rvz` rokom pu; e ko p\ao k; v
vsu pur` v; o kvda mvnf o ce; e nrm f o kav hrobo`
ti kvna. Hi skul p\ao cba cnb f exum gomkv Jzpl
Se[; ekeq vsubuge` p\ao ; na mvn; v pur` no p\ao
ca mvn; v pqjab rvz` jolonf ör ; vkeq i dv ; ue za.
Vn rv ime; w Peteka coko\`a(B.Sc.) p\ao cba cnb
h; u keq huju` lvna. H; u pa rv aken` a] af e
keqjere xerxe pa\ h; u goisora hpanum loo' ; v hoba
lvna.

Muse[f en` kje, Hozawr - hnr o\` svna kna
Lko, ge; e` i re ; ae zko mezi; na okoa rv V sumw gv.
: la nef a lvka rv okoz medo sel pe[kotb kvda.
Azum

k; v keq boro kvda. Cvn` ce Vn azr nef a gv h; u rv kumäy lvn ; i kvna. T` f o hobn ; i kvna ; orw ondo` gv kumäy koce hujü` a` kna. I mezw boro i mezw bořsa loö ; v hndvikeq ne` k; v keq nvl ei ; na medo hb[ga vra jul ; n`. Hb[ga vra kje kvd` al om boroza nvn a; w ; ei rv f v` v mv vl w. I f eke` zko prab`le buru vn rv 108 mune ko sf na ; na f vrw. Fub gđu l vka ; v beq gndu rv f ub i re k; v Hba[ce; e lepe ko vmae za. Mv; i e zako Vna gvm nm kvna "ju naw` f o huf a ; la rv ne; ervm, nvna ne; ervmv nvna rvz` numuf o hbar[ce; e okona okon cui l ao ka gojo` ; vz` hb[ga ko ; la rvz` ; na". Vzo bñkvñkoa ce nvn ce; e ka ne; era kn hb` f o mr mzowm kerum bvgr f u] a f uypu ; vgvq svbax\ a pvza.

Vnka; v l i e ansul l vka ; v **Rail way** rv ce; era keq ti kvna. Dwguapuse cnb jhewkpane rvkeq ti kvna. Suz suaz ; v akeq` hb[ga koa` joor ; v nu; um ne; er pen; er zna. Akeq f v^, f ezure, soka, pndi ; e, o; olñ f u\ u, bv[gra, dv[gra, ptekr, Furua, Guru, Kol sef e a; w k; v kol guru Lko Bof ra jkv keq bi zna. Aken homezop; he petekao keq v; o l viñ ; i kvna. Hsu ; n f uku ; n hoo ko b[ga buru ar rvē ranu k; v vsu ho kokeq bugen i f eko i f e k; v vsupur` keq nu; u mvza na gota f exum rv. Ce; era pi te korv hv\ a hba zn ; v kje ko ka azum sh; e[kvñ ; v msm; ; 1955 - 56 rv Ce; era pi te bgv k; v Vtv` : ur; u[Peteka Akha\ a Nu; um ; v moziñ Ak\ a berëk; v hoo koa`

sof ore nw hbar[ce; e ar hoo snagom rvz` arl kv^ pite koken vtv` kvda. Aken Huf a lgvīvsu gon[an pu; e ko keq ola ; uyībua. Vla ol i; u yta(2), Xexu hl w(2), Hlw hl pu[, Bka] a, Xhar hora (7), Hoo hzm phm pu; e (2), Pompo, Bh buru hb[ga buru (2), Hora bara, Rogū b[xo, Hb[ga hora, Mgv, Hwkar ; u[kr, Hzm ; i; ra vmn.

Aken peteka ar hb[ga pvlv` f o meziġv ; na mvn; v keq kje kvtv` lvda. Vna keif o mezi f o peteka(Science) odo` mezi f o hb[ga peteka(Super science) mv; v ken mvnv ; n ; i kvna. Orð f o nvka medo bowga k; v karv rvēk; v rvzo bu bugen f i za ar roga ; v karv bowga ; v rogao bi f i zo` a` mvn; v keq mvnv ; i kvna.

Msm; 1975 xeña kotiare komexon nezm lvka ; v aken` kuru mutu ; v rnce jumul z rv hoo hzm ; v p\ao hoba vtv` zna. Nui la f o kol han jumul z rvzo hobn ; na. Ondo` gv jarkhand rije rv f osr rije hzm lvka ; v mondo korv butz ; v cuta hb` p\ao hobn ; na. Aken huf a be; ar rv celeka ; v pāf er slāo na peteka ol[; v roga bvmr korv rvēranu ; v bu ; i n ; vz` ar f orom f osūr susr k; v f upūb f orom r` tpan keq f unuah lvda.

Msm; 1986 rv mozurbhoqj rvz` cewg\ a h; u rv bāro; f exum hoo hga koa` mrw f upūb hoba lvna. Vn f unub rv f /m- 20/4/1986 rv herīa Goborf on Bgv ; eken` f unub ymāil rv nv n hbar[ce; e lepe sahr k; v f exum hoo ko ; q kvda. Vn muse[

;`z ;v nvna hoo huf a rvz` ce;e hoba zna.Vn
 xeña gv guru gomiv ;ekeq a;vn cndu bvta bvta ;vf o
 vsu kv\`v` hsu f uku rvkeq ; l a zna. Bowga buru k;v,
 rvf rnu k;v rvzo ka gnv zna. Cnb f o kl emte ce tta
 mrw hsap; al rv ko reka lviñkena. A;vn atoahre
 ;ra muse[aken` jomskm pura k;v xem r` 3 l peñ20
 jpeñi me;w keq beribgv lviñbua. Akeq` snw ;ese[
 ka pura kna. Hbar[ce;e mri sbvn ko ;` rv ka
 bvta kna. Aken v;o lviñguyn ko, pgare, ;vl v[ga
 beif a, ptekar beif a, soka,f v^ beif a, kv^ beif a,
 ;v[vn beif a, snw lvka xerjon svsvn i re ;vz`
 beif a vmn hasa rv mexa zna.

KONO~ KO

- 1.. L;ar no;or kono` ko rvz` hnl ko vnv pv.
 - (l) Lko vzw apw ken f o ;ura okoz ;eken
ar okon rvn ken?
 - (g) Kol guru cui l a ken om[f om[lvna? Vna
rvz` yle gu\le hude[thor k` pv?
 - (k) Aken` pñf er f o cel eka hoba lvna
bvza nv pv?
 - (q) P\ao cba cnb okon rv cvn` ken ceka
; i kvna l i e pv?
 - (j) Jhewkpane rvf o cvn` ken berel vda
ar cvkn pi te ko svsvn ; i kvna jgarv
pv?
 - (c) Hoo hzm ;v p\ao okon korv svsvn ; na
porñ\ no` lw pv?

- [illegible]

HVL: A RV CE MD RV

O; ol ñ Herl a Xwkr Soz.

Snm kme ko yle o\ pokan yl w sul w jo[mu; eñ
 kme yme lga; e[a. Yl w sul w cvñyle ju\le gu\le pucu`
 ; ul ue parom kme pokan gv ko mv; ` "hvl a rv ce mñrv".
 Cel eka ce putah jo[gv bh` gon[ar jurum jo[bf a
 m; a jo. Jom l w rv gvca hv\vm sebel gno` nvl vm-
 Muse[yl w parazu -bvsvra mtagutu hvl a mñpv\`
 ken acur l vna. B\ēja pezu[g[gor sal u kof om deza
 kof om f aru rv f uba kn ; vkeq bka] a cka] a j[
 kvna.

B\ēja pezu[- Hvl a ; vza g[gor sal u prazu
 bvsvra mtagutu mñhvl a f o snm keq pvtv` cba kvñ
 f o! Li cvn` ; vz` o\ f o ko ju; urao ruah\ joma?
 Gogorsal u- Hvl a mñpvtv` ! sare ; v ceza b\ēja
 pezu[!! Mtagutu mta sura hvl a pvtv' mñbv\` f o
 keq muciy; arw kv` za? Mvñ hvl a rvca mñf o okorv
 hv\vm honw.

B\ėjapezu[- HvÉ! f ub f o jtwa, svnf o
 l wguda, kjef o buram gvza. Cvz` rvz` hli geneix
 f o yle o\ gon[ondo` yle be\w f o ba[. M l izq
 mvsv ; l w honw debdeb gv leper kuam ja` rvzao`
 ; eqa.

G[gor sal u- Kje ce baje, rje gv snm. Hli
 b\ēja pezu[- kte` i le rase honw ; umuy l vñkn hrw

hrw cvn hbar[hbar[rbw snde y; arw ; ul ue M`
kunule j` ku` ku` ; vrvzo leq l i zm honw.

Blejapezu[- i l e ce he l e rseka dezw rase!
Hv mr he l e a` kemen ce ara hora bara nma mta
nma sura rseka mta sura ; ekeq` mihvl` pvtv` cba
hvijgr rvzo dogor ; eq bvn.

G[gorsalu-huleza ma muleza. Mta sura
horabara miw rv ce bui rv i l e dezw ck] a nw
hnduah` l vgvihvl` mko bowf o bos l` a. Be; erēja
bl a bunj t` a] af e ko] af e hora pok` sf z rv
ge ck] a hvl` mvn hnduah` rv ge munde ar ; undu
jn. Snm mihvl` mko pvtv` cba kvda. : zom, hzm
rvca phm-hvl` hnduah perkao jn l vka; v i l e vskar
hvvm bvgr jna. Mtasura keq rp\ ; p`r jn keq pzt
l vda. Hvl` ma j l ; a j l ; a sebel hv\vm ; orw mīgv how
ce hv\vm nogoī Ondo` jv; n cnakibno` nw vn mīgv
keq m` sm` he l e` be; e` bvr v` bv; v` kvī Ocona ku` l e
f na bcom sui nkeq cka] a l vda. : vga ; urub keq ; gov
releijimvr kvnī f vwf vz` ao` gv keq sokovn jn
hv\vm cvn` sebel j` bvgr cergl jna. Mtasura i l e
vskr yī kvī ; vkeq ; pv` ; orō` a` kn gl mraoa kī qvl
a; vn k; v prazu bvsra mkeq hv` l vna.

Mtasura-A; vza mta gutu hvl ; a ma hv\vm nogoī
gvza. Mvn hvl` pv\ v` mī celeka ; gl ; gm af o
hv\vm cvī sbel ma numu gv bnu` f o. Bvsra pri zu-
Gare ma sare jor[jare. Kben sv] n cez` cemw-bā
; vf o mf ukm, jo rvma dol a. Bl v` rvf o hvl`, ka rvma
f aru mī Vna hel o` y l e o\ [hv\ vma ar gu l e be\ w f o
jom

HGA KELE

Herla Kzra Se[Bñeza

Nui la nvn peteka juygu rv ho\ ko sof ore
ar[f r z nu; um ; v vt` f exum hzm ar f osür korv ko
jvrmvii dvn ; na ar apn apen hzm ar f osürvv; v ko
sne[priän ; na. Vsu vsu ho ko vt` hzm ar f osür ; v
sv] a h; aoa kiko jonom hzm ar f osür f o hel a sl a
ar ; vga ; opa z ; na ko. Vnka ce nejón kel e, hga,
mrw hb[ga vmn` ko kko af a ; n ; v huf a f uxeza ko
vla f ra ; na. Pur` f o bla ska hora bara m; v je
xuku kule jgr ; v hobn rv v; o i ; u hobn ; v f osür
mna; e[hobna. Ondo` apsara kvza kvpvza korv
nejón sv] a bno` ; v vsu mrw gl eiko hobna ar cnba
rvf o rvf bzar karv huf a a; om nerber ar nma
ynurum bu ; ezarv ; na.

Abu` cunurëmul e gv bu mowdan ; vz` sug\ gv
; na. "Hga kele" hga or; o f o okon ko loo` kbu
bla ska za ce gonov gvrw mrw hb[ga rv bu f vpv[ga
; n ko gv ; nabu. Kel e f o nvna ; na pate[rvz`
mezii bara okona f upäb f exum mrw hb[ga` vnv
; na. Ynuf ub l vka ; vf o mvnvmv mezikel e "bñeza"
nvn bñeza ondo` mezd bñeza ho loo` f o mezii kel e
rvn ken ; na ken, vna f o kel e bu mvnvza. Bñeza
ko gunf ua, gelua, munai za kel e ko loo` kko
blaskao` a`. Vna; v nekuf o bñeza koa` hga ko
ce hga ; na ko. Naw` f o spa spa bu cergl kvda ce

somn/mejvn ke le f o ke le ar ka bl askao` kof o
hgabu mv; a koa. Juyg rvz` goroj o\ [naw` f o okon
ko loo` kbu bl askao` a` hga ; nabu vna mexa bu
nvl vza.

: .A.Ke le

Muy\ u h; u Hga ko

1. Awgi

mureh; u

jmu f a, kdvzw

2. Alia

Gqjeza

Saozw, bre,
Kl udeza. Ysa alia

3. Awgareza

Bvtvrkvza

seka, mrl e,
Jmu f a, f vogm,
kdvzw, cm eza

Se[awgareza

Buywza awgareza

Cyl e cpe awgareza

Hrkn awgareza

4. Bgv

mnier

; ereza (bgvsora)

5. Blücu

gura

jvri , se[ku,
honhga, c; omia,
; ereza, f ege.

6. Bawf a

se[gejare

Bnira, bozpi ,
bnf eza Mrl e.

7. Bnieza

pu; uype/
prawza

gunia, gel ua,
munia za

Kf l soza bnieza

Raj bnieza

8. Bwkera

Curgui w l geza

ggari

Ka` bwkera

Bmvh bwkera

Cyl ecpe bwkera

Sowrêko; o bwkera

9. Bnîra toito ; ezu, bof ra, goîsora

Jwjom bnîra

: ezu bnîra

Goîsora bnîra

Saf om jom bnîra

Ç` bnîra

§. Bnse[booza bof ra, i c`
gutu

11. B\vw
(brew) Gol choko I ugun

B\az
(tv` b\z) Jo\apukure

12. Brf a Jojo h; u ; ereza, bre, brl a

13. Bawf a

14. Breq

15. B] vq

16. Buru

17. Buruma

18. Bre khunta saozw, al a,
kl unîza.

Cyl ecpe bre

19. Brjo` mvrvi go\ a hvmîrom, bl ucu, jojo,
Rca jo` brjo`

¶. Brîa(mrîa) yl egutu

21. Bv[gra hvs

22. Bumej hozo h; u

23. Berua sobo`

Duburu berua prsa

Hre berua

Sejui berua

Lgora berua

Bok` berua

Xemboo` berua

24. Bof ra Kokorobru

Bnse[, i c` gutu,

munire, bnira,

Ivzwge.

Bnse[bof ra

I c` gutu bof ra

Bnse[i c` gutu-

bof ra

Seru[bof ra

Lie yr bof ra tob koca

Kv\ajom bof ra

Fube ; siibof ra

Munire bof ra ktakra

Sr` jom bof ra potobv\ a

Hi buru bof ra bi\omh; u

Fori buru bof ra

Bnajom bof ra

25. Bozpi

(gozpi) pniaber ko\`, suren.

Co\ a bzpi

Tele bzpi

- Ko\` bzpi
 Mrw bozpi
 Po\abozpi gqjara
 : un;ebozpi
 Lezu bozpi
 Hol [bozpi
 Sf omjom bozpi
 26. Bob[gh mluka se[ku, hvs`
 Se[ku bob[gh
 27. Boroz guah l gure
 28. Bunia twgari
 29. Bu\le e brkunēza kuf af` , ;ubei
 Kuf af`
 Bu\le e
 : ubei bu\le e
 Lowbvi ta bu\le e
 Rajajom bu\le e
 Suren bu\le e
 Yle bule
 30. Burum` kotgo\ ; ereza
 31. Bu; eza kodwbsa ; ezu
 32. Crok
 33. Cmpel a
 34. Ckei bi si pqco cmēza, f ege.
 35. Cmēza gatkure f ege, ckei , Seka
 Ckeza cmēza
 Hurtotv` cmēza
 Hurui wd cmēza

	Cvroah	cmēza	Bwgurkvza	
	Cyl e	cpe	cmēza	
	Raja	cmēza		
	Raja	f vogm	cmēza	
	Breg\	a	cmēza	
	Saf om	f v`	cmēza	
	Mi l	gvl v	cmēza	
	Fege	cmēza		
	Lupu	[kvl	cmēza	
	Ple	cmēza		
	Lumāru	cmēza		
	Horokoah`	cmēza		
	Lmāor	cmēza		
	Koron;	eza	cmēza	
36.	Cvroah	soda	cmēza	
37.	C; om(c; ombā)	mjhgaow	
	C; ombā	f uf	ubel a	se[ku, c; ar, Bob[gh c; ombā
38.	C; ar	lukepi		
	Fere	yīc; ar		
	Fao	c; ar		
	Svjz	c; ar		
39.	Cekei	cmāra	bof ra, bnse[, herem	
Æ.	Co\	a	btegutu	
41.	Dwgel	lobto	smā	
	Buru	dwgel		
	Bv\	a	dwgel	

42.	Dondo		
43.	Da[		
44.	Dv[gvra		
45.	Dwgar		
46.	Dvmta		
47.	Vf vl swga		
48.	Fyw\eza	ruwa	
49.	Fvzogm	kmr h; u	sunë, honhga
	Haañ f vzogm		
	Raja f vzogm		
».	Fege	pvtapete	muda, purë, ckei ,
cmëza, se[ku, l gure,
se[kuiteza, suren.
	Se[f ege		
	Knä f ege		
51.	Fohra	buruml ta	
52.	F[go	gon f asi	honhga, j[ko
	Mlebiä f [go		
53.	Fori		
	(f ori buru) ; l aburu		
	Fori buru	p; h gi ra	käi buru, hi buru,
jreka
54.	Fukure	srjom h; u	soz
55.	For f ora		
56.	Durül e	dvroah	soz
57.	Ggri	a\ u[guide	jreka, kvri , bwkera
	Cyl e ggri		
	Cma ggri		

58. Gqju k; akra
59. Guqja
60. Geluah pof omür bnæza
61. Gvrv] v
62. Gvrvza
63. Gomsora yqcu\ e bnira, ; ezu,
; pv`
- Pe[gua, dukreza,
ku[kl, hvs`,
bawf a.
64. Gui za
65. Gunæza bohza
67. Gunf ua
68. Gunf eza
69. Hiburu porom pqco kidi buru,
f ori buru, jreka,
bof ra, ; ezu, blücu.
- « . Hol [buru
71. Hsaf` jhewkpne ; ubej sejui
72. Hvmïrom kumïram ko\`, bozpi, brjo`,
bnira
- Ko\` hvmïrom
- Ku[kl hvmïrom
- Boda kzra susehvmïrom
- Suse hvmïrom ge; el lor
- Ka` hvmïrom
- Gi sute` hvmïrom
- Kurse hvmïrom
- Horlor hvmïrom

- Dvkv hvmirom
 Jvri hvmirom
 Se[hvmirom
 C\u hvmirom
 Guah hvmirom
73. Hvs` mluka pe[gua, sef u
 74. Hvs` pei pe[gua
 75. Herem bof ra, bnse[,
 cekeñ
 76. Honhga purneza jmuf a, kndvzw,
 serka, bl ũcu, f [go.
 77. Honormutu nuah gaow
 78. Hl wburu
 79. Hvrvg
 µ. Hujeza borkvl a bof ra, bnse[
 81. I c` gutu booza b o f r a ,
 bnse[
 82. Jmuf a ylegutu kdvzw, awgreza,
 honhga, lgure
 Kuf af` , f [go.
 Awgreza jmuf a murēbei q
 Kndvzw jmuf a
83. Jreka srf` f ori buru, kdi buru,
 hi buru,
 84. Jvri
 (jvri jopoñ) kotgo\ bl ũcu, se[ku
 85. Jvri jopoñ bōrbōreza
 86. Jvta hvsvl kute` p\ vza, guwf uah,
 mun ũza

87. Je\ua Kumārm (mozurbōqj)
88. Jojo l upu[gutu tv`b\z, f ukre,
bozpi
89. J;v
- æ. Jojobā kvra
91. J[ko komz f [go, jmuƒ a
Jojobā j[ko
92. Joro
93. Ka'
94. Ki kh ywcu\ e mvl gīde
95. Ki rom kotgo\ ; ereza
96. Kl udeza kokoco` bre, saozw, aīla,
kroah Soz,
- Ondokr kl udeza
97. Kndi buru guiteza hi buru, f ori buru,
jreka
98. Kndvzw cvnēza jmuƒ a, honhga,
l gure, se[ku
Kndi buru,
awgareza, kroa
99. Kroah kuƒ ah; u kl udeza, kurl e,
kroa(krma)
- ¥. Kzom (ki rom) bi pei ; uī; e
Hol [kzom
: orov kzom
101. Kvri ksera jvri , f ori , ggri ,
sejui

- [illegible]

115. Kurl e murbul i mrĩe, brĩa
116. Kmargo\ a
117. Lgure svrv[svza se[ku, jmu f a,
boroz, C; ar
P; h ; sĩl gure
Se[l gure, : msoz
l gure
118. Lmz k[kuse l vzwge, mũdre,
; oboga, om[
119. Loo f ` cota bnĩe
120. Lugin slegutu hvs`, bre
121. Lvzwge
122. Mrĩa (brĩa) seka Mte soz
kezil om
123. Mrĩe
124. Mte soz jnumā\ a soz, ; mōz, p\ vza,
125. Mvl gide surubura ki kh, Fuahr pl e
mvl gide
Sv[gv l se[ja; el oz[mvl gide,
Ygurside mvl gide
Ki kv mvl gide,
Pul uh bĩa mvl gide,
Cmā bĩa mvl gide
126. Mrvl (mrĩa) goz l kvra
127. Mũda jo\ apukure f ege, purē
128. Mo] vza
129. Mrge
130. Merge

131. Mundu Fege mūda
 132. Mūdre ceru Imz,lvzwge, ; oboga
 Om[, bof ra,
 134. Munai za go; ompei bnēza, mūda
 135. Mu; ukn kbragutu
 136. Mu; ure ge; el pei
 137. Om[porloz[Imz, lvzwge
 P; h h; u mūdre, ; oboga
 138. Orgvl
 139. P\va kmrh; u ku[kl ,soz,
 ; mōz, mtesoz
 Sv; akta p\va
 Murēp\va
 140. Pe[gua blēza hvs`, ku[kl , kul de,
 Mrē, f ege
 Hvs` pe[gua
 Pat pe[gua
 Mrē pe[gua
 Ç` jw pe[gua
 Soso pe[gua
 Bnse[pe[gua
 Fege pe[gua
 Poromf pu pe[gua
 141. Purē krl ajure f ege, mrē, rg\ a
 Hl[purē
 Hune purē
 Cdl om purē
 Pucu` purē

Saf omjom purë
 Bv[gra purë
 Soso purë
 Funu purë
 Sukure lu; ur purë bv; vrkvza

142. Rg\ a arguile purë

143. Rugu

144. Ramsos

145. Smi loah h; u

Jwjom smi

Semjom smi

Rmih smi

146. Sorf ar

147. Sni m[go\pur suide

148. Sniel

149. Solv

150. Srml e

151. Seme\ e

152. Saozw Ge; el pei bre, kl uideza, alla

Mvrl v` saozw

Kul ago` saozw

Bersaozw

: semvrvl saozw

Jojo saozw

Szusowrë saozw

153. Svkva

154. Sef u kuju se[ku, ; ubej sumbrui , ggri

55. Seju

156. Sejui

(sujui)

kvra bi pei

kvri , bof ra,
se[ku]teza

157. Se[ku

jm\le

bob[gh, c; om]ha,
lgure,
Sef u, jvri , bl ũcu,
kunēza, knīzw

C; om]ha se[ku

Se[seku

Jvri se[ku

Bobo[gh se[ku

Joro se[ku

Kvri se[ku

158. Seka

cemesi

honhga, cmēza,
awgreza
Mrīē

159. Soz

acu

; msoz, mtesoz,
ku[kl , f ũkre, p\ŵza

Af oah soz svgasi

: ekesoz

Dursul e soz

Cyl ejw soz bnē jher

P; h p\ŵ` soz

Roka soz

Fel e soz

P; h soz

160. Sumrui

buy; a

sef u, suren

161. Süde gui ra f'vzogm, ygurside

Hol [süde

Gunaile busu` süde xwkosi

Orljom süde

Pat süde

Murësüde

Je; a süde

Pla süde

Bba hol [süde

Su; m müde süde

Bon; aho\ a süde

Arke akre[süde

162. Sure

163. Suren sraid bozpi ,

Seka, suren

: i sum suren cvn\za

164. : msoz berf ere soz, ku[kl ,
p\ vza, mtesoz
; ereza, se[ku,
lgure.

165. Topv` soma p\co

166. Tv` b\z jo\apukure

167. : ereza toitopose kvri ,ki rom,
kl üdeza, burum`
Smi, bgv

Bui za bübsa ; ereza

Smñ; ereza

Cokv copoi; ereza

Bu\euyl e ; ubeñ

Sef u; ubeñ

Gu\; ubeñ

179. : u; e szvibh kuiteza

Kzom ; u; e

180. : ekeza

181. : undu

182. Tute

Tuite

183. Tunteza

184. : umbud gucw

185. Yregm

186. Ygurbol o kl emte

187. Ygurside mrw l geza suide

178. Kvnt

179. Tvtv

Nvn kel e ko bvgr oðo` gv kel e ko mvn` ar vn
kel e rvn hga koo gv mvn` koa. Kje kvtv` gno` a` ce
mrw hb[ga kele hte[cnba rv se[bui f exum rv
okon h; u korv ma[; vbu svtvr k; v bu f unub l vna,
Vn h; urvn rokom kel e ko snm hga rvko l vka zna.
Hsuf uku gonov gvrw rv f vpv[ga l gvñ hga rvz`
xerjom hoba l vna. Onð` meil vka ; vf o neku f o meziñ
b[xo rvn cnaga ko mv; v mna; e[gna; e[hobn ; na.

* Cergl - Hga kel e ko ka ol pura zn ; vz` ko
purz l gvd kobor asvn 07894334440 ; v
koboro` ca ar ; zom` fy a` anarxl rv vna kof o
sgom medo` a`.

KONO ~ KO

1. Fupūb huf a hoo j ; e rv cemez w kel e ko mvn`?
2. Sbv n koz ; v l na` hga kof o okon kel e rv mvn` koa?
3. Okon kel e korv hga bwku` a karv kkocergl a kna?
4. Okon kel e rvn hga rv "kul a go` " xobof mexa kna vn kel e ol yf ubv pv?
5. Cemez w ar okon kel e ko rv sf omjom mexa kna ol yf ubv pv?
6. Okon kel e ko rv 'rja' xobof mexa kna sof orv pv?
7. Hol [mexa kn kel e kof o okona ko?
8. Kezi ci om f o okon kel e koa` muy\ h ; u ; na?
9. Bof ra kel e rv hga ko okoz ko ol yf ubv pv?
10. Cmpeza koa` hga ko nm ko pv?

[illegible]

BTEZA KN HUFA

Herl a Kzra Se[Bnæza

AZR KVJA

Fezure-Hon ko ar g] a ko ; ese[f o abu'` bteza
kn huf a bvrvinw apvz` brv mme bu hndorei ; na.
Vna mv; v hb[ga buru ko f vwgai nw bu mi n l w
koa...

B[ga

^

J..r..m ; e[f ohm !

(Apv ma[buru..hb[ga buru....ko,vna l oo` bu hre,
goahre, joahre, ko l v)

Herl a tuar ko\ a! herl a ksara ko\ a! !

Herl a hbar[f a\ v herl a ngo; e[f ohm!!!

Lwl v bwbu[

N{M^^^ Q} awbw.

Gol gul v gul v jurul jurul f u` rul

joo rvf o ohnol jom mv honw

Vhrvl bvrvl ; hrl duy l dul v roah

bha rvf o hl w gl w snw .

Honor f mrf umur asur kusur nw M

Gvzonv l v zona l vmv honw ssw.

HvĖ mr l umur, kusur hsur l ara[

pyhui w, f vxayl eh ma[jzra go^ hb[ga

Sngom rumul vm f exum moc[mc[.

^ hbar[sbv ruy p M sbvf a sbv;` snm.

FOSR KVJA

(Guru onđo` cvl a bteza kn huf a nw jpagr)

Mnme – HvÉf orom apu ! kq bujao` ; na abu` huf a kn` r` f w bteza kna? Ce ; orw ol p\ao, awka lepe bno` ; v, ođo` vka gv rđe brě am̃arob koa` xx; e f en gv ; svr i do` ; na.

Guru- HvÉ; q ; umneq cvl a, m̃me ; ese[f o f exum rv hb[ga buru ko svba x\ a f o bu re\ e[he\ e[kvf a. Vnka ; v rv] a zn ; v bteza kn huf a rv jan f v[ga bořsa asra ko jkṽiko vka kṽibua. Vnka ; vgv la` locw gleñkme hoba zn ; v abu` f up̃ab f exum mrw hb[ga f o f uruahm koa` bñs; r yre` mzowm ; vko ki f e ke` za.

Mnme- Vn rvf o f orom guru apuq ; q bteza kn huf a bvr̃ṽinw mr̃l hora i [gul q mv.

Guru- Ju hon M ktb ; urub sf na rvz` f a\ v gon[; v bteza kn huf a bvr̃ṽinw mrw hb[ga kv r` a leem, M` i zm arf as azum k; v V ju\ur gv` f v[ga mvza, ođo` bteza kn huf a kvm bereñf \eza`.

Mnme- Vga mr vn rvf o f orom baba M` zwf v gvq hobor k` za (Obor ; bvr joahr kta subv rv)

Guru- : humn M` snm kme yme poi; a hobn ca.

: VHRA KVJA

Mnme mrw hb[ga rye nw brhese mo] v f en buru rv ktb ; urub sf na. (I k\um k; v i zm nvhr)

M hbar[f a\ v! M hbar[f a\ v ! 2

Jonom M gv vm kvn guru 2

Jebon M gv cṽikvn guru 2

V[ga apu ru pu a; v M 2
 Hurum xuku f umur f ka rsezo M gvm nunu kvn.
 M hbar[.....2
 Tuahra knq f exum ; l a rv
 V[ga hbar[ce; e l epe ; v
 Asrakeq mv mri eq mv
 Sh\ buru xuahm ; v...2
 Hare goahre, M ; nq
 Joahr jo; on mv ; nq
 Azrvzq ywf ubq mv bteza kn huf a bvrvi; v.
 M hbar[f a\! M hbar[f a\!!

PUNKVJA

(Mrw hb[ga huju` mme i zm rv f me ar hbar[ce; e
 hlvda kn f ere selpe[rvz` peteka cbe ; v mar ; uym,
 hora ynu f ub)
 Mrw hb[ga- : humno` mv mme hoo ; umno` mv M jor[
 soz[yme gumezo` mv. : ese[f o M'` jebon rvz`
 ktb ; urub sf na rvz` f a\ gon[; v Q muruahm koa`
 biis; ar yre` mzowm ki f e ; vm puzur kedega. Nv; or
 f o f upub f orom f upub f exum rvq apvl svtr
 zna se[hb[ga vm spaoah deqa. Vna naw` f o
 vn pv\` M kvq vm spaoam ; na. (: eh ; v v mar mme
 a; w) M naw` f o nvn rvz` pvi ; v cemen ka\ azr
 hlvda kn f ere selpe[kom ne` f i z`. Vn selpe[
 ne` kvhi peteka rvz` svzw pec` sl a jom mv ar cvla
 ko bi bvrvi kom. Mvif o vna mezik\eza kui z` ki f e rv
 mvn`, odo` hsur s` beq ko buru c; om svrv[rv hndvi
 vsvda

kna, i ne` l bu` kei ; v v n w M` p i t e f o p u r a
 na. V n s e l p e [n e` k v h ; v o d o` n v n r v p u r` ; v
 p u r` M s v n l n a` k v z a v n r v f o j e b o n r v t t a k a
 o t o k a h o b n ; v z` b o r o r e k z m v o d o` m z m z ; v h u s e z r
 c e r i ; u m n o` m i m e ; u m n o` m v .

MO}V KVJA

(C; o m s v r v [a t l b u r u k \ e z a k u i ; ` r v b v t a a r j g r)
 K \ e z a k u i m z a - C e z a m i m e h o n b a b u ; e s e [f o v s u
 r a s e k a r v z` f e n r v m s v \ v r a k n a . H u n u j u` k o r v z`
 j g r k o f o k n` ; u r a t h o r n o` l v b v n)

M n m e - A b v n n v n a t l f e r e s e l p e [k i f e g u s e z w
 k e q , a l e q h o n w s e l p e [b v n n e` i c e z a l e q ; v z`
 z w f v b v n v m a l e q a d e b w x a .

K \ e z a - H o n w b a b u n v n a m a v s u s u g \ k j e g v ; n a .
 M v i f o n v n s e l p e [n e` i l g e i j e b o n r v t t k a o t o k a k o
 h o b a f i z o` a` . O n d o` n v n s e l p e [n e` k v h ; v c v n`
 b v n c e k a z a .

M n m e - N v n f e r e s e l p e [b e ; a r r v h b a r [c e ; e l e p e
 h n d v i v s v d a k n a . O n d o` m r w h b [g a k e n` i [g u l o ; o [
 h b a r [c e ; e l e p e r v z` p e t e k a s v z a w b t e z a k n
 h u f a ; l a r v ; u r o` s` z ; v h s u r h b` l e q n e ; e r v z a .
 O n d o` r i d e b r i e a m a r o b k o x x ; e ; v b e r e i b v r v i k ; v
 b e z r b o z r l e q b i n a .

M a z a - A l e q k b v n a] a f e l e q a ? k l e q n e` i c e z a
 b v n a .

Mnme- (Y\u`) Abvn` kje f o honw buge gvza,
Mvif ohusezarvn nw ...cu; ur ; v...vn rvf o muse[
yl w rvz` y\`e vma l eq bvn.

Maza- How mr jebon rv buge l vka y\u` rvz` y\`e vma
bvn ; na. Gpa sewge ; ur mur mur rvgv bvt n bvn
bnrv cnb ne` i ; vz` f o bron y; ara kna.

: UR KVJA

(Mnme buf e ko k\`eza kui l bu` nw y\u`)
Mnme- Nvn kui ; ne` f o cel ekq ceka za moho maza
rv` hvlo medeq ; na. (Yw huw bo\`o` ruku a; v)
how...Y\u` bvt a kvdq vnkn jo jompzvq i dei za V`
hb[ga s; v` ner y; ara. (f vl a naw` f o svno`)

I ZA KVJA

K\`eza kui - Ceza babu y\u` kof om cu\u` l vkh` a ce
bno`. Mnme- Y\u` mq y\u` kvda...Mvif o a l eq
Çwf e a] af e koz ; vf o vsu sne[rv l eqa. Honw
cvn` ce a] af ezo` rvf o l eq f exum rv bteza kn
huf a kl eq bvrvi f \`ez`.

K\`eza kui - Ceh cel ekn se; uru hora bvn jgrv ; na.
Okon guru yf u bi bvt na nvl vka hora f o ? Ceza
bvgr l yka ; v d[ga f` a ce f orvza z ; v parom amâ ?
M ondo` Q bvgr rv ceza bteza kn huf a bvrvi
f i z` ?

Mnme- How abvn` kje koq rjezn gvza al e[` jebon
r] asa ; v okon jo abvn` l geil eq agu ; da, vna honw
bvn a; w kvijom l w kn bke kme f o ; zom ko; v.

K\ezaku\e- How babu vn rvf o f a (; eh a ; w a ; v
 mñe vm ; vl a ; vpv l a)
 (jomñ l bu ; ul) Oh ! babu nemen sebel jo ; ese[f o
 jebon rvz` rseka l oo` l w sun f urw svrv[gv su ; u`
 kedeqa.

FURW

Nor[a l w mv brvq - 2
 Buru vpvñ dom ru ; u brvq nor[a l w mv.
 Bnma l w mv brvq - 2
 Horo cok` saf om bl v brvq nor[a l w mv. .
 (; uñ du rv l i f abtezn ; v)
 Mnme f ere sel pe[ne` e ar peteka svzaw i ð

REL KVJA

Mnme- (: l arv ; e[gua kn) Vz w ko apw ko, hgvza
 ko bohza ko, hga ko mexe ko, ; ese[f o añ f oñ l vn
 hbar[ce ; e l epeq qm rua\ a buah. Vna mvi ; v rseka
 svl ñ hbar[ce ; e l epe ne ; er pen ; er nw snm ko
 bteza kn huf a bi bvrvi l geñ ; ese[f o bu vnv`
 svrv[xun f urw l w no` a`.

FURW

Kuf a hwwf v nugunugu gmz remel l vka,
 Nub` ; l a kna gbu l epe bvgr ; vgv.
 Srf e rvz` ko^ se l vka he] eza kna gbu,
 : ura kn sewge rv jkv jvtv bno` l vka.
 Nerv nerv zbu vl a nvph ; vga vl a
 Rja ko bn f a Lko hvl o ; da.
 Hora kute jnum bk\ e yju\ a ; na,
 Ri je ri je col on of ol bof ol ; na.

CRE~ BHA

Fu\u Herä Jvma mo] e Purë

Hu\ë[mrw ; ra f o jumw dumw
Nvl o` okona cotv` ko] o sumw,
Rseka bno` hodo` sumv\ om[
Putao rvca honw ho\ð f om[
Fenf en ; vq hra lvna
Hb[ga lvk` Q ju\lv lvna.
Blv` lvka gvq ; ral lvna
Nvl o` nmo` lvkq mrw lvna.
Hozo rvca Q gozonvn honw
Okob ; ral Q putaon honw
Jewzv rvca Q hpan honw
Jvtv ko; v f o Q cvhrn honw
Fuku xuku ; v Q hran jna,
Mu; uñl vjka Q so\`n ; na.
Nvl v ; vrv Q asara ; na
Meziġv ; v f o M km` jna.
Here` pere` ; n Q ; seza kna.
Ko; v rvca honw Q rseza kna.
O; v rvgv sumw Q bteza kna
Okozo m; vza kko hv; a Q ; na.
Putao lvna Q oah ! okob lvka
: uro` sewge jvtvq f [gob lvka
: uswvm bá ka mukuq k; v M
Hl wvm bá honw suku; v M

Feku bwgal e sn ko sma kna.

1. **Introduction**

- [illegible]

JFUR

(Lepe i [gul ; v])

Herl a Mof on Se[Bnira

Kuf a hwwf v nugu nugu gmz remel l vka
 Nub` ; l a kna gbu l epe bvgr ; vgv
 Srie rvz' ko^se l vka he] eza kna gbu
 : ura kn sewge rv jkv jvtv bno` l vka.
 Nerv nerv zbu vl a nvph ; vga vl a
 Rja ko bnira Lko hvlo ; da
 Hora kute jnum bk\ e yju\ a ; na
 Ri je ri ; col on of ol bof ol ; na
 Nef a r ; w f` a xexer f ube ; sirvza
 : u ; ukun arel l vka geser gmw gvza
 Otw zn pukii ; zom se[ge jvtv lol o
 Hzizn arel f` a rv ge ; el ; keizna.
 Cemen ka\ f nw ; zom f uf ugr l vna
 Lepe cv] v seina rv` j l a ; e[l vna
 Ytb vtv` otw l vna ; h\ skm pje
 Nvii m bvta kvda gbu f nw l vn kje. bol v bol v hz....

KONO~

1. Abu l epe bvgr cel ekabu af a za bvza nv pv?
2. Lepe okoz ari ; da ri je ri je cel eka svsvn ; na?
3. Lepe ari rv cvn` ko hobn ; na ol v pv?
4. Hbar[ce ; e l epe cel eka ; i kvna? cel eka
 ; v nmv zna?
5. Lepe nm k ; v f u\ u cel ek' kumu l 'a bvzanv pv?

XERMA CNDU~ LVNVKA

O; ol ñHerl a Coniro Mohon Se[ku

Reza rmpa ypun cdu`
Jvrga jrge ypun cdu`
Rewgz sewgz omol ypun cdu` ,
Nvl vka l vnvka cdu` ko mvn` .

Me hmüd br cepuürbwa
Homoh gota jkv rbwruékua
Reza rmpa omol f o m; v
Nef a se[ge sh sh gv; v
Xukn ,sif e ,mgv bf e
Kuca dum dum rbwa sif e
Reza rmpa omol ypun cdu` ,
Nvl vka l vnvka cdu` ko mvn` .

Reza rmpa svno` svno`
Rewgz sewgz hujü` hujü`
Nef a se[ge bl bl l ol oa
Ful ui f uf ugrv` hozo za
Swf ra, hpl , bpl ,ac\ a
Ypun cdu` joka ; oay r` a
Rewgz sewgz omol ypun cdu` ,
Nvl vka l vnvka cdu` ko mvn` .

Rewgz sewgz svno` svno`

Jvrga jrë gma ko nvl o`

Sbvn mul e f` a rvzh rvzh

Fumā f aru ko lvgv` bvgv`

A;vn, af or, kohra, jonom

Ypun cdu` l oson gvza ; m

Jvrga jrge omol ypun cdu` ,

Nvl vka l vnvka cdu` ko mvn` .

Gvl br cdu` svno` zn f nw

Me xeña l vka hoba na ; l w

Nma xeña ygur bol ona s[gv

Jom xui m mgv mul u` muse[v ; v

Me xeña f o gvl br cndu` ,

Nvl vka l vnvka cdu` mvn` .

KONO~

1. Me xeña rv cemen cdu` l vkao` a`?

2. Cemen cdu` rv me omol f o?

3. Rewgzsewgz f o cel ek` a?

4. Reza rpa f o okol vk` a?

5. Jvrga jrge f o oko l vk`?

6. Cndu` ko r` numu ko ol v pv?

7. Okon cdu` cvn` hoba na bvza nv pv?

8. P[ka b[ka ko pvrv` ; a ; v.

(l) ____br cdu` rbwa.

(g) ____nef ase[ge sh sh mvn` .

(k) Ful ui ____l vka V hozoz a.

(q) Sbvn mul e____ .

(j) ____jom xui m mgv mul u` muse[v ; v.

KUPUSUR

Fu\u- Survx Coniro Hvs`.

Bndw kucw ; n nvl o` ; na g\ua,
 Sv[grv svp\u[vr hu\uawz ; n` h\ua.
 Mp\u ; p\u l gvdv` huj\u` l vna mnu
 Kur kur ; v` ; m rpu\u l vda l vsvr k ; u
 Al om rekaza jebon be ; ar rv kusur
 Mr\u to` zn rv af ao` l vka ysur
 Kurkur kvrkvr ; vm l vkao` a` boka,
 Hb[ga v ; o sei f e ; vm l vkao` a` soka.
 Juf em azumv ; na breza l u ; ur
 Fexum ; l a rvm l vkao` ; na cu ; ur
 Km somjao` rvm nmvza ; m yre` l vka,
 Lvkao` M v\u` a kn gure` here` pere` l vka.
 Ln\uzm jgrvm cel eka hl i b\ua,
 Nmvzm f exum ; l a rv svah x\ua.
 Fukua kn` mvn ; vq svn l kvna f v[ga,
 Bvta ; orsa ol \u ; badeqm m\uv[ga.

KONO~

1. Kup\usur f o cel ek` a bvzanv bvn?
2. Kup\usur ko ti n rv cvn` ko pi te zo` a` ?
3. Yusur l vka kusur ka rekv l gvi f u\u cvn`
rvz` kje ; na?
4. Kurkur ; v cvn` cei k` a l i e pv?
5. Breza l u ; ur ; v kje azumv rv cvn` hoba na?
6. Ka somjao` korv cvn` hoba na?
7. Fukuyah kne` f v[ga ; v f u\u ceka zna?

SV: A

Fu\u herl a Kzra Se[Bnēza.

Azr smw rv jel e[muta,
 Cnb pa rv bwka xota,
 Bareza gv mvdn ;vne` ,
 Ypuneza ktan ;vne` ,
 Jlu[jlu[nera ka ne` ,
 Svngv ka v; oz ;vne` ,

I ne` ko mv; ai za sv; a....1.

Af e[nef a rv bu`yi ;vne` ,
 Sv; ' bh ko jom sumudv ;vne` ,
 Gusezw cnb rv o; [vn ;vne` ,
 Kumāy jumāi ko kake\ve ;vne` ,
 Forf or mv; i rv nerv ;vne` ,
 Jokov jkv kagv boroz ;vne` ,

I ne` ko mv; i za sv; a.....2.

Raā lokon ken sar` l ede` ,
 Bhmi wmMjū heser hvrvl l ede` ,
 Swge gooto rv hupāa` ;vne`
 Srv' mīde korv jebona kne`
 Sbv n ojora ko jl spz ;vne`

I ne` ko mv; i za sv; a.....3.

KONO~

1. Sv; a cel ek` nvl o` a`?

1. Sjaon ; n korv cvn` ylu` huju` ; na?
2. Jgr ; n rv okona ylu` bvtna?
3. Porob poni w hora hteza rv bu cekao` ; na?
4. Kbu ylu` bvtz rv cvn` hoba na?
5. Fexum rv lvka mexn nw cvn` cekz ; v hoba na?

